

živi potrebi sedanjega tako zelo razvitega društvenega življenja. Res, da igre, izdane v dosedanjih treh snopičih, niso ravno posebne umetniške vrednosti in imajo marsikatero hibo; zato bi bilo želeti, da bi se v prihodnje pri objavljanju še strože izbiralo. Vendar so vse brez izjeme neizpodtakljive in imajo primerno vsebino ter pri praktični uporabi dosegajo svoj namen. „Slovenska krščansko-socijalna zveza“ naj le pogumno nadaljuje to zbirko; društva in tudi posamezniki naj pa z naročanjem „Zvezi“ omogočijo, da čim prej izidejo nadaljni snopiči.

L. S.

Kaj pa bodeš? Nekateri misli o volitvi stanu. Spisal Jakob Verhovc D. J. V Mariboru, 1901. Založilo uredništvo „Voditelja“. — Tisk sv. Cirila.

Str. 35. Cena 20 v. — Vrli strokovno-bogoslovni mariborski list „Voditelj“ je objavil to lepo in stvarno razpravo. Ker je njena snov res važna, jo je izdalo uredništvo v ponatisku kot knjižico. G. pisatelj se ozira na vse momente, ki pridejo v upoštevanje pri volitvi stanu. Ko je vsestransko pojasnil, kako pomembno je, da si mladenič ali mož izbere pravi poklic, ki je primeren njegovemu zadnjemu namenu in njegovim zmožnostim, določuje meje, ki jih ima v tem vprašanju oblast starišev. Kot primere našteva potem v 12. poglavju svetni, duhovski in redovniški stan. Knjižica je vredna priporočila, saj ni važnejšega, odločilnejšega trenutka v celem življenju, kakor je oni, ko se izvoli poklic za celo življenje.

— n.

Glasba.

Koncert „Glasbene Matice“ dne 14. listopada t. l. v Ljubljani je bil časten dan za ta glasbeni zavod. Pod vodstvom g. Mateja Hubada se je pevala Beethovenova slavna „Missa solemnis“ za veliki zbor, soli in orkester, op. 123. To skladbo je zložil Beethoven od l. 1818 do 1823. Hotel jo je dovršiti že do intronizacije nadvojvode Rudolfa kot olomuškega nadškofa, a načrt, ki si ga je naredil veliki mojster za svojo skladbo, je bil tako velikanski, da jo je dovršil šele čez tri leta. Sam je rekel, da je ta „Maša“ njegovo največje delo, ki se mu je najbolj posrečilo. In res, velike misli so našle v tej skladbi velikanski, sijajni izraz. Res je, da se ta „Maša“ ne ozira toliko na liturgične potrebe, kolikor na veliki efekt. A globoko, veličastno versko čuvstvo jo preveva in doni iz vsakega akorda. Beethoven ne pozna one mirne, nežno pobožne in vdane zamaknenosti, ki razliva tihi čar bogoslužja čez Palestrinove zборе „a capella“. Pri Beethovnu prevladuje teatralni efekt, ki poje bučeči, pretresajoči „gloria, gloria!“, iz katerega se čuje kakor kak zmagoslavni „Evoe triumphae“. Njegov „Credo“ ni, kakor pri Palestrini, ponižno klanjanje slabotnega duha pred večnimi nepojmljivimi resnicami, — ampak ponosni vzklík prekipavajoče duše, ki je našla v veri novo silo in bujno življenje. In ko pride Beethoven do priznavanja grešnosti — „peccata mundi“, — tremulirajo gosli, kot bi drhte pod težo svoje krivde, in ko misli na trpljenje božjega Sina — „passus“, — pretresajo mu dušo režeče disonance, in ko se zamakne v rajsko veselje — „vitam venturi saeculi“ — kakor prevzet od neizrekljive naslade v

najbujnejših kombinacijah, ponavlja radostne vzklike, kot bi se ne mogel ločiti od presladke misli. Med vsemi liturgičnimi teksti je „Credo“ najmanj prikladen za glasbo, ker je bolj recitativnega, objektivno naštevajočega značaja. A Beethoven je genialno ravno iz njega naredil najsijajnejši del cele „Maše“. Obdelal ga je glasbeno kot nekaj veličasten epos z liričnimi intermezzi. Vsa svetovna zgodba, od ustvarjajoče besede večnega Očeta, skozi stoletja in tisočletja božjega razodenja, do konca, ko se po sodbi zruši v nič svetovje, da vstane k večnemu življenju rajske krasote — vsa ta s trpljenjem in kesanjem, z odrešenjem in zmago-slavljem napolnjena povestnica šumi mimo nas v polnih akordih.

Pred vsem zasluži vodja g. Hubad vse priznanje. Iz dolge vrste velikih skladb, katere je že izvajal s svojim zborom, se vidi, da izbira on le dela velike umetne vrednosti. On vzgaja občinstvo s svojimi koncerti, kaže mu pot do višje lepote in ga seznanja z velikimi deli prvih skladateljev. Hubad pa zna tudi svoje učence in ves veliki zbor navdušiti za tako umetnost, in s tem premaguje velike težave, ki so združene s temi koncerti. Saj je ravno ta Beethovenova „Maša“ ena najtežjih skladb. Posebno soprani morajo biti jako dobri, da zmagajo vse težkoče, in tudi orkester zahteva prvih umetnikov. Predaleč bi nas zavedlo, ako bi hoteli naštevati podrobno, kako izborna so rešili solisti, zborovi pevci in orkester svoje uloge. Reči smemo, da je „Glasbena Matica“ s tem koncertom zopet stopila velik korak naprej in se pokazala kot zavetišče najvišjih glasbenih idealov. Dr. E. L.